

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om skattefri virksomhedsomdannelse.

(Fremsat 8/12 82).

Sammen med denne sag foretoges den sidste på dagsordenen opførte sag, nemlig:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 81:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Ændringer vedrørende virksomhedsomdannelse i dødsboer m.v.).

(Fremsat 8/12 82).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Lykketoft (S):

Socialdemokratiet er tilfreds med de forslag, der er indeholdt i disse to lovforslag. Det svarer til overvejelser, som også den socialdemokratiske regering havde om at sikre en skattefri virksomhedsomdannelse. Vi mener, der er brug for adgang til helt skattefri omdannelse af enkeltmandsvirksomheder til aktie- eller anpartsselskaber, og vi mener, der er brug for at fjerne firmaomdannelsescirkulæret fra 1962 med dets noget tilfældigt virkende og komplicerede praksis.

Vi er også tilfredse med de regler, der er foreslået for berigtigelse af selskabets køb af den hidtil personlige virksomhed, og finder det tilfredsstillende, at forslaget kun omfatter de personer, der efter omdannelsen vil være omfattet af hovedaktionærbeskatningen.

Der er dog i sammenhæng med dette lovforslag to ting, som vi mener det er rimeligt at have rede på, inden vi vedtager et lovforslag af denne art. Den ene er: hvordan bliver

den hovedaktionærbeskatning efter de ændringer, som regeringen arbejder med? Det er selvfølgelig ikke uden interesse for bedømmelsen af de lovforslag, der her er til behandling. Det er faktisk helt nødvendigt at se i sammenhæng den omdannelseslovgivning, der nu lægges op til, og den hovedaktionærbeskatning, der bliver tilbage efter ændringerne.

Det andet, som jeg vil lægge ganske overordentlig vægt på at vi får klaret samtidig med dette her, er, at vælger folk alternativet til den skattefri omdannelse, overdragelsen til handelspris efter afståelsesprincippet, må vi samtidig have løst de problemer, der vitterlig er i forbindelse med værdiansættelsen af stiftertilgodehavender. Jeg kan ikke se rettere, end at løsningen må være, at disse tilgodehavender altid fastsættes til pari.

Hagen Hagensen (KF):

De beskatningsregler, der er gældende, har været en hæmsko for hensigtsmæssige omdannelser af erhvervsvirksomheder fra personligt ejede firmaer til selskaber, og derigennem har de også været med til at vanskeliggøre generationsskifter.

For at fremme en ønskværdig og nødvendig bevarelse af erhvervsvirksomheder, for at give dem adgang til at blive større og få større produktion og i det hele taget for at fremme beskæftigelse og indtjening er lettelse vedrørende omdannelse af virksomheder til selskaber en god ting.

Det er tilfredsstillende, at regeringen kommer med et forslag som det, der er fremsat her, hvor der er tale om, at man kan omdanne virksomheder skattefrit. Sådan hedder det i lovforslagets titel. Man skulle måske hellere tale om, at man kan omdanne virksomheder uden samtidig beskatning, for der bliver jo en beskatning tilbage. Det synes jeg man skal tage stilling til, når man drøfter forslaget her. Den kommer jo på en eller anden måde senere hen. Jeg synes, der er grund til at markere det, for at man ikke skal gå rundt og få den opfattelse, at her er en skattefidus, her er noget, der kan gøres skattefrit. Der er tale om en udskydelse. Det er egentlig det, det drejer sig om.

Det er værd at understrege, at den skattefri virksomhedsomdannelse er et tilbud. Man kan fortsat vælge mellem dette og de regel-

[Hagen Hagensen]

sæt, der hidtil har været gældende. Gælden-
de praksis har i nogen grad gjort det muligt
at omdanne virksomheder, få overført akti-
ver uden beskatning. Det nye tilbud, der lig-
ger i lovforslaget, giver en ordning, hvor
samtlige overførte aktiver kan overføres uden
beskatning. Tilbuddet er godt, men næsten
bedre er det, at der er valgfrihed mellem for-
skellige former for overdragelse, så ingen
bindes til nogen bestemt løsning.

Det er værd at understrege, finder jeg, at
den skattefrihed, der kan gives ved omdan-
nelse i kraft af, at successionsprincippet læg-
ges til grund, alene betyder en udskydelse af
beskatning, således at der, som det hedder i
bemærkningerne, i rimeligt omfang senere
finder beskatning sted, når aktier eller anpar-
ter eller enkelte aktiver eller måske hele virk-
somheden sælges. Det er derfor, jeg sådan
set synes, man bør tale om, at man kan om-
danne en virksomhed uden samtidig beskat-
ning. Der er altså ikke tale om absolut skat-
tefrihed.

Det er givet, at det i den forbindelse, som
hr. Lykketoft nævnte, ville være rart at få
klaring på, hvordan hovedaktionærproble-
merne skattemæssigt skal løses. Der er blot
det at sige til det, at hr. Lykketoft i sin mini-
stertid ikke fandt frem til de vises sten, skønt
jeg ved, at der blev arbejdet meget dermed.
Jeg tror også, der må gives den nuværende
skatteminister fornøden respekt til at finde ud
af det egentlig kedelige, som vi desværre i
sin tid fik indført – med løfte om, at det
skulle laves om. Det viste sig bare, at vi nær-
mest var kommet ind i en blindgyde, som det
er svært at komme ud af igen. Men nu vel,
det vil vi da gerne se på, for jeg synes, det er
en god ting, hvis man kan få det klaret af
også. Men det er egentlig ikke helt afgørende
for det lovforslag, der foreligger her.

Lovforslagets indhold og de mange enkelt-
heder, der er deri, vil jeg ganske lade være
med at drøfte her. Det er så typisk noget, vi
må tage fat på i udvalget, hvor det naturligt
hører hjemme at gå i enkeltheder med de
meget omfattende og komplicerede forhold,
der er omhandlet i dette lovforslag. Jeg kun-
ne godt sige mere om disse ting, men jeg men-
ner, det vil være naturligt at gemme det meste
af det til udvalgsarbejdet. Der er ikke
spor tvivl om, at det skal gennemgås meget,
meget nøje, for at vi kan finde frem til det,
der er det afgørende: at få et regelsæt, der er

nemt at have med at gøre, et regelsæt, der er
et tilbud til dem, der vil omdanne deres virk-
somhed.

Der er allerede kommet punkter frem,
hvor man siger, at det måske kunne gøres på
en anden måde. Der er begreber, der skal
klares af. Jeg vil for mit vedkommende sige,
at det tror jeg også skatteministeren allerede
er klar over. Det er et meget besværligt om-
råde, vi er inde på, og arbejdet kan ikke gø-
res grundigt nok, for at vi kommer til at ende
i et regelsæt, der er behageligt og ordent-
ligt for dem at have med at gøre, som nu
skal gøre brug af det.

Det sidste lille lovforslag, nr. L 81, er en
følge af lovforslag nr. L 80. Vi vil naturligt
også tage med ind i de drøftelser, der skal
være, hvordan der skal forholdes med døds-
boer under disse forhold.

Det konservative folkeparti vil virke for,
at forslagene om virksomhedsomdannelse
uden samtidig beskatning bliver lov til gavn
for erhvervslivet og alle, der har beskæftigel-
se deri, og vi vil også medvirke til, at lovfors-
lagene i enhver henseende får en udform-
ning, der klargør de formål, som en lovgiv-
ning herom skal tjene.

Anders Poulsen (V):

Det er jo et ganske væsentligt beskatnings-
område, vi behandler her. Det er væsentligt,
at der er fri adgang til at vælge den organisa-
tionsform, som er bedst passende for de min-
dre og de mellemstore virksomheder. I den
forbindelse vil jeg gerne udtrykke tilfredshed
med, at firmaomdannelsescirkulæret nu aflø-
ses af lidt fastere lovgivning på dette områ-
de. Firmaomdannelsescirkulæret har endda
fået tid til at holde 20 års jubilæum, så det er
ikke for tidligt, at det afløses af lovgivning.
Den praksis, der ligger i firmaomdannelses-
cirkulæret, har nemlig givet anledning til
nogle problemer. Selv om goodwillbeskatnin-
gen nu er ophævet, er der stadig væk nogle
tilbageværende beskatningsproblemer i for-
bindelse med firmaomdannelserne, og disse
problemer vil det være rigtigt at se på under
dette lovgivningsarbejde. De fleste af de
drøftelser egner sig bedst for udvalgsarbejdet,
men der kan måske være grund til at trække
et par ting fra lovforslaget frem her ved før-
stebehandlingen.

[Anders Poulsen]

I lovforslag nr. L 80 omhandler § 5 stiftelsestilgodehavendet, om det skal være til kursværdi eller pariværdi. Dette spørgsmål har jo i den tidligere praksis givet anledning til mange tvistigheder. Var det nu standardkurs 80, eller var det den rigtige handelsværdi osv.? Jeg har ikke mange bemærkninger at gøre til, at det bliver parikurs, man opererer med i denne forbindelse. Der kan måske være nogle problemer, nemlig når værdier ikke lægges ind i et selskab, men afhændes til tredjemand, eller man måske vælger afståelsesprincippet i stedet for skattefrit at gå ind i selskabet. Nogle af de spørgsmål skal vi naturligvis også have en nærmere drøftelse af under udvalgsarbejdet.

§ 5, stk. 2, omhandler indeksregulering af stiftelsestilgodehavendet og gør denne indeksering skattepligtig. Der kan måske være grund til at sige, at det er meget rimeligt i de tilfælde, hvor indekseringen har karakter af maskeret udbytte – det kan man læse lidt om i ligningsvejledningen, og der har været nogle domme på det område – men det er altså langt fra i alle tilfælde, at indekseringen vil ligne maskeret udbytte. Det generelle princip er jo skattefrihed for indeksreguleringer, og hvor stiftelsestilgodehavendets indeksering ikke har karakter af maskeret udbytte, burde der vel egentlig heller ikke være skattepligt. Hvis vi overalt indfører denne skattepligt, bliver hovedaktionærer i de tilfælde, hvor det ikke ligner maskeret udbytte, altså de eneste, der beskattes af denne indeksering. Det er næppe ganske rigtigt, og det bør vi nok også kigge nærmere på i udvalget.

Reglen i § 4 om beregning af fortjeneste nævner goodwill. Denne ikke-fysiske størrelse er der stadig væk en lang række problemer med at fastsætte. Også det egner sig til udvalgsarbejdet.

Jeg vil godt gøre en bemærkning til det forhold, som hr. Hagen Hagensen var inde på, og som hr. Lykkesoft tidligere har nævnt, nemlig sammenhængen imellem denne lovgivning og hovedaktionærers avancebeskatningsproblemer. Som allerede nævnt tillægger vi det i venstre stor betydning, at der er gode og frie forhold for de mindre og mellemstore virksomheder. Vi havde egentlig gerne i den forbindelse set, at der var blevet »spændt to heste for denne vogn«. Nu er den ene hest altså blevet spændt for, nemlig den, vi behandler her, skattefrihed ved over-

gang til selskabsform. Den anden hest, altså løsning af hovedaktionærers avancebeskatningsproblemer, havde vi egentlig gerne set var spændt for vognen samtidig. Vi tror egentlig, at de problemer, vi diskuterer her, er så store og vanskelige, at man havde kørt bedst med et tospand.

Jeg vil ikke hermed ved førstebehandling give udtryk for, at det er en absolut betingelse, at også hovedaktionærers avancebeskatningsproblemer klares i samme arbejds- gang, men det ville være ønskeligt. Jeg tror også, at vi under udvalgsarbejdet kommer lidt tættere ind på de problemer, der knytter sig til dette. Om det kan lade sig gøre at spænde begge heste for på én gang, eller om vi nødvendigvis må acceptere en enspænderkørsel, det får vi se.

Jeg kan på venstres vegne tilsige en positiv udvalgsbehandling i forbindelse med såvel lovforslag nr. L 80 som lovforslag nr. L 81.

Rahbæk Møller (SF):

Det er egentlig ejendommelige forslag, for det store problem i forbindelse med virksomhedsomdannelse, nemlig goodwillbeskatningen, blev løst i foråret, og det, der nu er tilbage, er spørgsmålet om genvundne bygningsafskrivninger og henlæggelse til investeringsfond.

Der er for det første tale om et relativt beskedent problem, og for det andet er der tale om fradrag, som savner forretningsmæssig begrundelse, men kun er en art erhvervstilszkod, der består i en gratis kredit via skattesystemet. Det ville løse mange problemer, også dette, hvis folketinget ville begrænse erhvervslivets fradrag til de faktisk afholdte udgifter. Så vil vi undgå, at erhvervslivet skubber en dyne af udskudte skatter foran sig, som så kommer til betaling på grund af tilfældige begivenheder.

Vi kan ikke støtte disse lovforslag.

Glistrup (FP):

Når et ungt menneske begynder en erhvervsvirksomhed, vil det være naturligt, ja, vel næsten uundgåeligt, at det sker som et personligt drevet firma. Efter nogle få år – hvis det ellers går godt med virksomheden – kommer man ind i den overvejelse: var det nu ikke mere rationelt af masser af grunde at få dette drevet i aktieselskabs- eller anparts-

[Glistrup]

selskabsform? Ikke bare skattemæssige hensyn, men tilvejebringelse af kapital, kunder, bankforbindelser, udenlandske forbindelser, et generationsskifte, der nærmer sig, skilsmisse, og hvad der nu ellers kan indtræde. Der er masser af grunde, som kan bevirke, at virksomheden faktisk er bedst tjent med at komme ind i den rolige gænge, som f.eks. anpartsselskabsformen udgør.

Der er i hundredvis for ikke at sige i tusindvis af den slags samfundets støtter, som kommer ud for hvert får, at deres revisor må fortælle dem: nej, den går ikke, for vi har nogle meget, meget indviklede regler – det, vi andre kalder 1962-omdannelsecirkulæret – som kan bevirke, at det, at man nu skal kalde det Jørgen Sørensen ApS i stedet for som hidtil at kalde det Jørgen Sørensen, bevirker, at der skal betales nogle på forhånd meget svært beregnelige skattebeløb. Om det så bliver det ene eller det andet store beløb, det kan Jørgen Sørensen ikke forstå en disse af, for han fortsætter jo sin virksomhed, fuldstændig som han hele tiden har gjort. Men fordi der kommer disse 3 bogstaver, ApS, mere på brevpapiret, kan denne flytning af midlerne fra den ene bukselomme til den anden hos Jørgen Sørensen bevirke, at skattevæsenet pludselig blokker virksomheden for titusindvis eller hundredtusindvis af kroner. Det er det, der er det store problem. Det er ikke, som hr. Rahbæk Møller var inde på, goodwillteknikken, som er det store problem.

Derfor må det i allerhøjeste grad hilses med tilfredshed og glæde, at skatteministeren nu har fremsat det lovforslag, som er på dagsordenen i dag. I sit princip går det ud på, at alle disse bekymringer skal man være fri for fremover. Nu skal det være sådan, at når det er det rationelle at drive virksomheden i anpartsselskabsform, så kan man gøre det, uden at skattevæsenet pludselig kan begynde at optræde som en Shylock, der i anledning af det forlanger sit skålpund kød.

Når det er sagt, at dette hovedlovforslag, nr. L 80, er et godt forslag, så må det også tilføjes, at når man giver sig til at nærlæse det, så er skatte-Nureddinerne utvivlsomt fulgt med. Alt det, man har haft af gøstne betænkeligheder og overvejelser i forbindelse med udformningen af 1962-cirkulæret og den store praksis, der er i tilknytning dertil, er flyttet med over i lovforslaget. Man burde som skatteminister i dette tilfælde, når man

har undfanget denne principielt glimrende idé, have sagt til sine medarbejdere: men kære venner, jeg vil ikke have noget lovforslag på mere end 25 halvlinjer maksimalt. Man har haft alt, alt for meget papir til rådighedovre i ministeriet for skatter og afgifter. Derfor har man indsat en lang række unødvendige og overforsigtige betingelser. Der må ikke komme andre aktionærer med end denne eneaktionær, stiftertilgodehavendet må kun blive 25 pct., og det er kun på en ganske bestemt dato om året, man må have lov til at foretage sådan noget. Sådan er der vist nok nærmere to snese end én snes ganske overflødige og urimelige betingelser, som er føjet ind.

Bevares, for den skatteakrobat, der kan sno sig ind imellem alle disse betingelser, som denne lovtekst i L 80 indeholder, vil der nok ikke være uovervindelige hindringer, men der vil være mange ude i Nr. Snede eller Skælskør eller andre steder, som vil jukke direkte ned i det og tro, at det er rigtigt, når deres revisor siger, at de ikke skal betale skat, og så viser det sig, når ligningsmyndighederne sidder og hakker af, om alle de mange betingelser er opfyldt, at man kommer til: ja, de 31 betingelser er opfyldt, men en eller anden formel betingelse nr. 32 er ikke opfyldt, og derfor falder det hele sammen som et korthus, og hr. Jørgen Sørensen får sig altså en gevaldig skatteregning beregnet efter de gamle regler, der principielt stadig skal være dem, der gælder.

Eller hvis man i travlheden med at lave selvangivelse kommer til at kludre i det og ikke får vedlagt alle de bilag, der kræves efter loven, ja, så er det i og for sig sådan – hvis skattevæsenet vender sin vrangvillige side ud, og det gør det jo ofte – at der ikke er nogen adgang til at berigtige den. Så falder fars hammer, og så skal man altså betale en skat, som man overhovedet ikke har regnet med. Blot fordi man selv eller éns kontordame eller éns revisor eller éns sagfører – hvem det nu er, der skal sørge for, at alle bilagene kommer med ind i selvangivelsen – kludrer og ikke får udfyldt alle de skemaer, der skal medfølge.

Derfor må vi sige: det er et godt forslag, som ministeren har fremsat, men vi har i allerhøjeste grad i skatte- og afgiftsudvalget en arbejdsopgave med at gøre det endnu bedre. Den består ikke i, at vi skal til at skrive me-

[Glistrup]

get til, men vi skal sidde med den røde blyant og strege meget over, sådan at når lovforslaget kommer til tredje behandling, er det forhåbentlig blevet væsentlig kortere i kraft af, at vi har fået vedtaget en lang række ændringsforslag af typen: § 2, stk. 1 a, udgår, § 2, stk. 1 b, udgår, § 2, stk. 1 c, udgår. Sådan kan man næsten gå hele lovforslaget igennem. Sådan, at der kun står princippet tilbage.

Selvfølgelig har jeg da med særlig glæde noteret mig, at de for ikke så mange år siden forkætrede skuffeselskaber nu også i lovgivningen kommer ind som værende noget, der lysen i kuld og køn. Men også dér – i § 1, stk. 2 – mangler der sikkert en hel del i at få en tilstrækkelig enkel formulering, og der er nok heller ikke dér grund til at være så overforsigtig, som koncipisten af forslaget har været.

Hr. Lykketoft har selvfølgelig evig ret i, at det, vi behandler her, hænger nøje sammen med vores hovedaktionærbeskatning. Den er faktisk – kan man ganske roligt sige – en skandale. Da vi vedtog de nuværende hovedaktionærskatteregler med hr. Lykketoft som en ung og håbefuld minister, der skulle sidde i mange år og regere dette lands skatter, var vist alle vi, der var med til det lige før folketingsommerferien i 1981, enige om, at den var gal. Det, som hr. Lykketofts forgænger havde fået lavet på det område, var faktisk ikke noget, man kunne byde det danske erhvervsliv. Jeg tror nok, man kan sige, at der var meget nær ved enstemmighed inden for det kæmpeflertal, der gennemførte denne lov i maj måned 1981, om, at lige så snart vi samledes i oktober måned 1981, skulle det rettes ind, sådan at disse umulige hovedaktionærregler kun fik gyldighed i et halvt år, nemlig fra 1. juli 1981 til 31. december 1981. Så kom der valg og regeringskrise og alverdens andre ting, og nu sidder vi stadig væk og roder – på tredje år bliver det vel snart – med nogle regler, som vi simpelt hen ikke kan være bekendt. Jeg vil altså meget henstille til skatteministeren, at han nu, mens tid er, får sig sat i bevægelse, så vi kan få løftet fra maj 1981 opfyldt, for der er mange danske erhvervsvirksomheder, der trækkes ned som af en møllesten med disse urimelige hovedaktionærregler.

Når vi går til det lille følgelovforslag, nr. L 81, møder vi næsten det samme i tredje

potens. Det er et forsøg på at sammenarbejde de nye bureaukratiske virksomhedsomdannelsesregler og de umulige hovedaktionærregler med de fuldstændig uforståelige dødsboskatteregler, som blev sjustet igennem i forbindelse med, at man lavede kildekatte-loven og både politisk og sagligt havde så mange andre ting at tænke på. De har derefter levet en upåagtet tilværelse, idet der ikke er nogen, der har kunnet overkomme at tænke igennem rationelt fra bunden af, hvordan vi fik nogle ordentlige dødsboskatteregler.

Det er selvfølgelig for meget at bede om, at et sådant lille lovforslag som L 81 skal være en løftestang for, at vi får lavet vore dødsboskatteregler noget bedre. Nu har vi altså levet med dem i 12 år, og så kan vi vel også leve med dem i 13 år. Hvis ministeren nu får klaret hovedaktionærreglerne i denne samling, så mangler han ikke arbejdsopgaver. Hvis han sidder til næste samling også, er dødsboskattereglerne et glimrende arbejdsområde at tage fat på næste gang. Selv om det ville have været ønskeligt at have fået alt dette med, før vi gennemførte lovforslag nr. L 80 og L 81, er behovet for de skattefri virksomhedsomdannelser så væsentligt, at jeg absolut mener, vi nu må gennemføre L 80 i barberet skikkelse, sådan at princippet kommer kraftigere frem. Derefter må vi tage fat på de to andre arbejdsopgaver, som også presser sig på.

Emmert Andersen (CD):

Forslaget til lov om skattefri virksomhedsomdannelse er som de to foregående et led i regeringens program for investeringsfremme. I modsætning til de to foregående forslag er nærværende forslag måske knap så krystalklart i den henseende. O.k., generationsskiftet vil blive lettet, og enkeltmandsvirksomheder og i nogle tilfælde også interessentskaber vil kunne omdannes til aktie- eller anpartsselskaber uden skattemæssige konsekvenser.

Herudover skal der ske en udvidelse af dødsboers adgang til omdannelse til selskaber, uden at omdannelsen udløser beskatning.

Imidlertid ser det jo ud til, at forslaget måske kan medføre nogle stramninger. Det må vi se på i udvalget, ligesom vi nok bør se nærmere på, at stiftelsestilgodehavendet højest kan udgøre 25 pct. af skatteværdien og skal sættes til parikurs.

[Emmert Andersen]

CD er imidlertid ikke i tvivl om intentionerne i forslaget og vil medvirke positivt under udvalgsarbejdet, så eventuelle misforståelser eller uklarheder kan opklares. Vi synes, det er en meget væsentlig ting i forslaget, at virksomhedsindehaveren frit kan vælge at bruge denne lov eller at gå frem efter de hidtil gældende regler.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre er enige i sigtet med lovforslagene. Vi har i mange år ønsket, at det blev så let som muligt at omdanne virksomheder fra enkeltmandsejede firmaer til selskaber, og det har vi ikke mindst, fordi vi mener, at en sådan let adgang til omdannelse til selskabsform er særdeles fremmende for en skattereform.

I den forbindelse vil jeg spørge skatteministeren, hvordan det går med begrebet virksomhedsskat, for der vil jo trods alt, når dette lovforslag bliver vedtaget, fortsat være virksomheder, som skal drives som enkeltmandsfirmaer, og det må også være et mål i sig selv, at disse firmaer får en skattemæssig ligestilling med det nu formodentlig øgede antal selskaber.

Ministeren siger selv i sin tale, at dette i praksis ikke får betydning for ret meget andet end dér, hvor der er tale om beskatning af genvundne afskrivninger, og man kunne så fristes til at spørge, om det egentlig er umagen værd. Men det lader jo til, at der er et bredt flertal for at lave det, og derfor er det nok den rigtige måde, og der er så meget mere grund til at gå ind for det, som det jo, som den sidste taler nævnte, er frivilligt for den enkelte, om han vil ind under de hidtil gældende regler eller de nye regler.

Jeg er enig med socialdemokratiets ordfører, hr. Lykketoft, når han sagde, at han syntes, vi i udvalget skal klare problemerne i forbindelse med kursfastsættelsen af tilgodehavender. Det bør vi ikke mindst af retssikkerhedsmæssige grunde ikke overlade til administrationen. Hvad der er lavet af problemer for både ligningsmyndigheder og ikke mindst dem, det har ramt på disse her områder, ved kursfastsættelse, er egentlig slet ikke til at beskrive.

Men jeg tror, der er en anden ting, vi også kunne tage fat på med det samme – og det håber jeg skatteministeren ikke vil opfatte som noget, der ikke hører med til forslaget –

det er tommelfingerreglen for selve fastsættelsen af goodwill'en. Vi har nogle tommelfingerregler, som vi har brugt, da goodwill'en blev beskattet. Mig bekendt er disse tommelfingerregler ikke ændrede, og det er et spørgsmål, om det er rimeligt. Vi må jo gå ud fra, at goodwill'erne er faldet, nu man har fjernet beskatningen af dem, og er det så rimeligt i disse tilfælde at bruge de tommelfingerregler, vi har haft de sidste ti år, eller hvor længe vi nu har haft dem? Det håber jeg vi kan få taget fat på i sammenhæng med denne lovgivning.

Et andet spørgsmål, som flere talere har været inde på, er hovedaktionærernes avancebeskatning. Der er yderligere en krølle på det problem, nemlig fastsættelsen af værdien af de unoterede aktier. Hvis der bliver flere og flere virksomheder, der kører som selskaber, og dermed også flere og flere hovedaktionærer, kommer det problem altså meget hårdt op for øjeblikket, og vi bliver nok nødt til at løse det på den ene eller den anden måde.

Vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet angående disse lovforslag.

Askjær Jørgensen (FP):

Vores ordfører var jeg 100 pct. enig med, men da dette er noget, som jeg har været meget optaget af gennem 20 år, og da der er en masse ting, som ikke er sagt, kunne jeg ikke styre mig.

Jeg var egentlig skuffet over, at den eneste kvindelige ordfører ikke gjorde opmærksom på, at dette forslag er meget venligt over for kvinder. Det er jo således, at masser af selvstændige erhvervsdrivendes medhjælpende hustruer er blevet trådt groft under fode i mange år som følge af begrebet »medhjælpende hustru«. Her får man mulighed for bedre at løse det, for når man har en privatejet erhvervsvirksomhed og kan få den lavet om til selskabsform på bedre måde, får man altså mulighed for, at en medhjælpende hustru kan blive respekteret som alle mulige andre borgere i dette samfund.

Men derefter er det faktisk nødvendigt at sige, at en række tidligere skatteministre burde være iført sæk og aske og gå meget dybt beskæmmede rundt, når vi snakker om noget som dette.

[Askjær Jørgensen]

Hvis man går ud og studerer forholdet ude i det pulserende liv, vil man kunne se, at der er titusindvis af arbejdsløse borgere, fordi man har ventet 15–20 år for længe med at løse dette problem. Et enkelt tilfælde for at illustrere det:

En virksomhed i Jylland – et installatørfirma – kører brandgodt op til 1977–78, så får man den gode idé, at man vil lave det om til aktieselskab, for man skal også have gennemført et generationsskifte, man skal prøve at få sønnerne med ind på den ene eller den anden måde. Man kommer igennem hele maskineriet, hvorefter man ligger med en regning på næsten 400.000 kr. i ekstra skatter på grund af denne omdannelse. Siden har det jo ikke været så godt i byggebranchen, og nu står virksomheden altså i den situation, at hvis den skal betale den skattepåligning, vil den gå i stykker.

Mit spørgsmål til ministeren er, om det er muligt at gøre noget som helst med tilbagevirkende kraft, eller om virksomheden skal dø. Nu nævnte jeg, at der var tale om byggebranchen, og det er nok ikke så nemt at gøre noget dér, hvor afsætningsmulighederne er meget trange. Spørgsmålet gælder imidlertid også alle mulige andre brancher, altså også for produktioner, der har større chancer, og hvor der er større afsætningsmuligheder.

De forslag, vi diskuterer her, er pressen åbenbart ikke så interesseret i, men det er forslag, der i allerhøjeste grad bevirker, at den ungskov, vi har haft, af mindre erhvervsvirksomheder, kan notere, at man tager et stort skridt i retning af, at de får samme rettigheder som resten af befolkningen. Da jeg selv har været igennem en virksomhedsomdannelse og har levet i den situation sammen med andre små virksomheder i 25–30 år, synes jeg faktisk, at det på vegne af de små virksomheder var nødvendigt at notere, at vi nu kan få det igennem. Det er godt, vi får det igennem, men det er også rimeligt, vi siger, at de, der har forhindret, at det skete for 15–20 år siden, burde skamme sig lidt.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Føjhel):

Jeg takker for den positive måde, disse lovforslag er modtaget på. At hr. Lykkesoft er tilfreds med forslagernes fremsættelse, deres principielle indhold og den enkle formu-

lering, må jeg jo erkende ikke har været dagens store politiske overraskelse.

Det er rigtigt, at problemet om hovedaktionærbeskatningen er et problem, som har stor betydning for vurdering af denne lovgivning, og det er rigtigt, at det er et problem, som burde have været løst for længe siden. Jeg tror, alle skatteministre har følt det, men problemet er kompliceret og svært at løse. Men jeg regner bestemt med, at jeg i løbet af nogle uger kan fremsætte ét forslag til løsning af problemet. Det er muligt, der findes andre, men man må bare erkende, at vi ikke kan løse hovedaktionærproblemet 100 pct. således, at alle de synspunkter, man kunne anlægge på et sådant problem, kan tages i betragtning.

Jeg har forstået diskussionen i eftermiddag på den måde, at den tilslutning, der er til dette lovforslag, er en tilslutning og et udtryk for en god vilje til også med åbent sind at søge at få løst hovedaktionærproblemet.

Det andet problem, nemlig spørgsmålet om værdiansættelse af stiftertilgodehavender, når man opererer uden for den situation, der er skildret i lovforslaget, er måske nok et problem. Jeg ved ikke, hvor stort det er, og jeg mener ikke, det har direkte forbindelse med netop dette lovforslag, men jeg er da meget villig til at diskutere spørgsmålet i udvalget.

Dette forslag er ikke, som hr. Rahbæk Møller sagde, et forsøg på at skabe nye fradrag. Det er et forsøg på at løse en situation, som trænger sig på af en række grunde. Som jeg har sagt i fremsættelsestalen, er det måske ikke noget, der er så praktisk i dag, som det ville have været for nogle år siden, men der er dog nogle situationer, hvor det kan være nyttigt at forenkle reglerne.

Vi har forenklet reglerne, og jeg tror faktisk ikke, at de tåler en så stor forenkling som den, hr. Glistrup foreslog. Der er tale om, at man sælger sine aktiver, man sælger sin virksomhed og skulle i virkeligheden betale skat i et vist omfang af fortjenesten. Nu kan man sælge det til et aktieselskab og udskyde beskatningen, men samtidig kommer man jo ind under de mildere regler, som aktieselskabsbeskatningsloven giver for beskatning. Jeg tror ikke, man behøver at være skatteakrobat – hvordan sådan en person i øvrigt ser ud – for at forstå, at en 40 pct.s aktieselskabsskat til opsparing af midler er

[Ministeren for skatter og afgifter]

mindre end den indkomstskat, folk normalt må betale, hvis de har overskud af deres virksomhed.

Fru Aase Olesen rejste spørgsmålet om virksomhedsskat. Det er et spørgsmål, der er kommet frem adskillige gange i tingets forhandlinger, og det er et spørgsmål, som adskillige skatteministre har beskæftiget sig med. Der ligger et stort udvalgsarbejde og masser af betænkninger. Konklusionen har altid været – lige indtil de nyeste betænkninger – at det ikke er noget, man kan tilråde, med det skattesystem, vi har i dag. Hvis det på en eller anden måde lykkes at forenkle vores skattesystem, kan det da godt være, at tanken kommer op igen. Men jeg har for øjeblikket ikke planer om at tage den tanke op.

Spørgsmålet om goodwill er et problem også i forbindelse med det lovforslag, jeg her har fremsat. Jeg vil meget gerne i udvalget drøfte spørgsmålet om, hvorvidt vi kan finde nogle retningslinjer til vurdering af goodwill. Om goodwill egentlig er gået ned i værdi, på grund af at goodwill ikke længere beskattes hos den, der afstår goodwill, det har jeg ikke nogen kvalificeret mening om, men det vil jeg meget gerne diskutere.

Jeg vil også gerne diskutere spørgsmålet om værdien af unoterede aktier og tror, at vi kan få en frugtbar diskussion om det. Det er også et meget tyngende problem.

Må jeg i øvrigt med hensyn til det lovforslag sige, at det, således som det foreligger, efter sin ordlyd kun omhandler de tilfælde, hvor én eller flere personer omdanner deres virksomhed til et aktieselskab. Jeg er imidlertid ikke blind for, at der kan være et lignende behov for at kunne anvende reglerne, hvor et selskab ønsker at udskille en del af sin virksomhed til et selvstændigt datterselskab. Det er en praksis, vi har accepteret efter virksomhedsomdannelsescirkulæret fra 1962, og da dette jo i virkeligheden er en meget stor forenkling af dette cirkulære, mener jeg, at det ville være rigtigt, at dette lovforslag også omfattede selskaber, der vil lave en sådan udskillelse. Jeg agter derfor under behandlingen af dette forslag at stille ændringsforslag, der gør det muligt for selskaber at anvende lovforslagets regler også i sådanne tilfælde.

Vi er også opmærksom på, at lovforslaget på enkelte punkter måske er en smule min-

dre tydeligt, end det egentlig er ønskeligt. Det gælder først og fremmest dette meget vigtige problem om den skattemæssige værdi af virksomheden, og det er jo denne værdi, der har betydning for anskaffelsessummen for aktierne, og det gælder også for spørgsmålet om, hvordan man skal forstå det vederlag, der ydes for virksomheden i form af aktier og stiftertilgodehavende, altså det tal, der er afgørende for, hvor stort et stiftertilgodehavende der maksimalt kan være tale om. Der er i lovforslaget og måske også i bemærkningerne kommet nogle uklarheder ind.

Jeg vil under behandlingen stille nogle ændringsforslag til nogle af bestemmelserne og dermed få lejlighed til at tydeliggøre nogle af bemærkningerne.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg vil korrigere ministeren: jeg har ikke sagt, at der med dette forslag er blevet givet adgang til nye fradrag. Det, jeg påpegede, var, at hvis der efter ophævelsen af goodwill-beskatningen fortsat er problemer i forbindelse med virksomhedsomlægninger, er det kun udtryk for, at virksomhedsejeren har foretaget fradrag, som ikke dækker en reel udgift eller reel nedslidning af produktionsapparatet.

Aase Olesen (RV):

Hr. Askjær Jørgensen mente, at jeg havde glemt at se på dette som et kvindevenligt forslag. Nej, det har jeg ikke glemt. Hvis hr. Askjær Jørgensen har glemt det, vil jeg minde om, at jeg spurgte ministeren, om han overvejede at gøre noget ved virksomhedsbeskatningen. For vi er vel enige om, at det i hvert fald er en af de måder, hvorpå man kunne klare de resterende problemer – hvis der er ret mange tilbage – for de medhjælpende hustruer. Nu diskuterer vi ganske vist et forslag, som ikke foreligger, og hvis bestemmelser vi derfor ikke kender, men jeg går ud fra en ordening med en virksomhedsskat, hvorefter man kan aflønne de medhjælpende hustruer uden nødvendigvis at skulle tage skat af indehaveren.

Sagen er, når man går over til selskab efter denne model og efter den model, man har i dag, at der skal udbetales en løn til både mand og kone, hvis de er ansat i selskabet. Det kan da godt blive et problem, hvis

[Aase Olesen]

der ikke er noget overskud. Derfor tror jeg, man skal overveje, hvad man gør, inden man omdanner en virksomhed til selskab, hvori- mod det var noget andet med en virksomhedsskatteform – men det er jo lidt teoretisk, når vi ikke kender forslag til den – men hvor man kunne forestille sig, at man dér ansættes i løn med en vis relation til, hvad der rent faktisk var af overskud. Det er en teoretisk diskussion, men jeg har bestemt ikke glemt det. Jeg vil bare gøre opmærksom på, at dette ikke bare er et enægget, men kan gå hen og blive et toægget sværd.

Askjær Jørgensen (FP):

Fru Aase Olesen må meget undskyldte, at jeg ikke opfattede, at det var det, der var tænkt på.

Nu peger fru Aase Olesen på, at det kan være problematisk i nogle tilfælde at omdanne private erhvervsvirksomheder til selskabsform. Det er korrekt. Da vi ændrede selskabslovene i foråret 1982, var der næsten ved at blive flertal for at tage de ting ud, der kan genere, når man laver små virksomheder, altså vedrørende kapitalgrundlaget osv. Vi havde også snakket en del om det, men det var det radikale venstre, der forhindrede, at vi fik det sat rigtigt på plads, da vi ændrede selskabslovene i foråret 1982. Men hvis fru Aase Olesen vil medvirke til det fremover, skal vi gerne tage det op igen.

Glistrup (FP):

Hr. Rahbæk Møllers seneste bemærkninger bør ikke stå uimodsagte. Han siger, at efter at vi fik lavet denne ændring af goodwillbeskatningsloven, som fandt sted i sommer, skulle der ikke være nogen reelle problemer for virksomhedsomdanneren, medmindre han har afskrevet for ubehersket og fået tingene nedskrevet for meget.

Hr. Rahbæk Møllers antagelse i så henseende bygger på en guddommelig tiltro til skattemyndighedernes evne til at vurdere tingene.

Det, der er specielt her, er, at man overdrager sin fabriksejendom, eller hvad der nu er tale om, til en bestemt værdi, og så kommer skattevæsenet og siger: ja men den var ikke den million værd, der står i papirerne, den var tre millioner kroner værd, og de kommer farende med et mægtigt skattekrav. Der er skam ikke nogen, der kræver, at den

pågældende whiskybæltekontorchef fra skatteministeriet, ligningsdirektoratet, statsskatte- direktoratet, eller hvor det nu er, skal tage sin egen portemonnæ op af lommen og betale de 3 mill. kr. og sige: nu skal jeg vise; at det virkelig er 3 mill. kr. værd. Han skriver bare ned på et stykke papir: nu ansætter vi, at den fulde handelsværdi af den fabriksbygning var 3 mill. kr., og så udskriver vi en eller anden regning på mange hundrede tusinde kroner til den mand, der er tale om, og så er han totalt ruineret. Hvad rager det mig, kontorchef Petersen i Birkerød skatteforvaltning, eller hvem der er tale om. Jeg får min gode løn og pension konstant og hele tiden, og så kan den forbandede, stinkende, forurenende kapitalistiske erhvervsvirksomhed få lov til at gå nedenom og hjem. Dér ligger det reelle problem, og det problem er ikke på nogen som helst måde blevet påvirket af den goodwillbeskatningsreform, der blev lavet i foråret.

Men hvis man gennemfører skatteministerens forslag og man vel at mærke opfylder formalia til punkt og prikke, kommer man uden om det problem, for så bliver der først tale om at beskatte ejendommen, når den virkelig sælges til fremmede, et reelt salg, hvor gud og hvermand og altså også kontorchef Petersen er nødt til at indrette sig efter det, der nu engang står i skødet som værende den salgssum, der er blevet opnået for den pågældende ejendom.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Arentoft):

Der er ikke mere på dagsordenen.

[Fjerde næstformand]

Fra det norske stortings Nobelkomité er modtaget en henvendelse om uddeling af Nobels Fredspris for 1983. Cirkulæret vedrørende eventuel indstilling herom er fremlagt i meddelelsescentralen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Kommunaludvalget (19/12 82):

Udtræder: Knud Andersen (V)
Ny stedf.: Povl Brøndsted (V)

Skatte- og afgiftsudvalget (19/12 82):

Udtræder: Knud Andersen (V)
Ny stedf.: Ivar Hansen (V)

Erhvervsudvalget (20/12 82):

Udtræder: Blendstrup (S)
Nyt medl.: Kelm-Hansen (S)

Forsvarsudvalget (20/12 82):

Udtræder: Blendstrup (S)
Nyt medl.: Kelm-Hansen (S)

Markedsudvalget (20/12 82):

Udtræder: Arne Jensen (S)
Nyt medl.: Kelm-Hansen (S)

Udenrigsudvalget (20/12 82):

Udtræder: Blendstrup (S)
Nyt medl.: Kelm-Hansen (S)

Det udenrigspolitiske nævn (20/12 82):

Udtræder: Blendstrup (S)
Nyt medl.: Kelm-Hansen (S)

Udvalget om offentlige arbejder (20/12 82):

Udtræder: Dræbye (RV)
Ny stedf.: Janne Normann (RV)

Landbrugs- og fiskeriudvalget (22/12 82):

Udtræder: Hans Damgaard Nielsen (FP)
Ny stedf.: Poulsgaard (FP)

Kirkeudvalget (22/12 82):

Udtræder: Hans Damgaard Nielsen (FP)
Ny stedf.: Poulsgaard (FP)

Markedsudvalget (22/12 82):

Udtræder: Hans Damgaard Nielsen (FP)
Ny stedf.: Ove Jensen (FP)

Udv. om offentlige arbejder (22/12 82):

Udtræder: Hans Damgaard Nielsen (FP)
Nyt medl.: Ove Jensen (FP)

Skatte- og afgiftsudvalget (22/12 82):

Udtræder: Hans Damgaard Nielsen (FP)
Ny stedf.: Ove Jensen (FP)

Udvalget til valgs prøvelse (23/12 82):

Udtræder: Larsen-Ledet (RV)
Nyt medl.: Aase Olesen (RV)

Kommunaludvalget (23/12 82):

Udtræder: Dræbye (RV)
Nyt medl.: Aase Olesen (RV)

Udtræder: Anna Lise Frølich (RV)

Ny stedf.: Dræbye (RV)

Retsudvalget (23/12 82):

Udtræder: Anna Lise Frølich (RV)
Ny stedf.: Aase Olesen (RV)

Skatte- og afgiftsudvalget (23/12 82):

Udtræder: Janne Normann (RV)
Ny stedf.: Aase Olesen (RV)

Socialudvalget (23/12 82):

Udtræder: Lone Dybkjær (RV)
Nyt medl.: Aase Olesen (RV)

Udtræder: Anna Lise Frølich (RV)

Ny stedf.: Lone Dybkjær (RV)

§ 71-tilsynet (23/12 82):

Udtræder: Anna Lise Frølich (RV)
Nyt medl.: Aase Olesen (RV)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 13. januar 1983, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 15.52